

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 824

van **TOM ONGENA**

datum: 29 juni 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vernietiging artikel 5.7.1. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) - Impact op landbouwbedrijven

In oktober 2019 vernietigde het Grondwettelijk Hof artikel 5.7.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) dat een versoepeling inhield van de strenge rechtspraak van de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen inzake landschappelijk waardevol agrarisch gebied (LWAG).

Handelingen binnen een LWAG kunnen maar worden vergund als ze o.m. de esthetische toets doorstaan. Er mag geen project worden vergund dat het behoud van de schoonheidswaarde van het waardevolle landschap in het gedrang zou brengen. De rechtspraak legde de lat voor de beoordeling daarvan wel heel hoog, waardoor maar zeer weinig handelingen vergund konden worden.

Artikel 5.7.1. VCRO reikte daarom twee criteria aan om die esthetische toets te concretiseren. Deze bepaling voorzag (i) in een verduidelijking van met welke elementen betreffende het gebied en het betrokken project rekening kon worden gehouden in het kader van de beoordeling van de esthetische toets en (ii) in de vaststelling dat maatregelen die strekken tot landschapsintegratie niet automatisch leiden tot de vaststelling dat de schoonheidswaarde van het betrokken gebied zou worden aangetast.

Met het artikel wilde de decreetgever de strenge rechtspraak versoepelen, o.m. om nieuwe landbouwinrichtingen in deze gebieden toch mogelijk te maken. Nu het artikel is vernietigd, zijn we terug naar af en worden heel wat plannen bij landbouwbedrijven opnieuw geblokkeerd.

Ik bevroeg over deze aangelegenheid de collega van de minister die bevoegd is voor Landbouw via mijn schriftelijke vraag nr. 589 van 29 mei 2020. Zij verklaarde zich evenwel onbevoegd en verwees naar de minister, bevoegd voor Omgeving.

1. Heeft de minister weet van de problemen die landbouwbedrijven (opnieuw) ondervinden om te bouwen of verbouwen in waardevol agrarisch gebied?
2. Heeft de vernietiging gevolgen voor lopende vergunningsaanvragen van landbouwbedrijven? Zo ja, over hoeveel gevallen gaat het dan?
3. a) Zal de minister een initiatief nemen om te komen tot een duurzame oplossing voor de getroffen landbouwbedrijven?
 - b) Op welke manier zal de minister het probleem verhelpen?

ANTWOORD

op vraag nr. 824 van 29 juni 2020

van **TOM ONGENA**

1. Uiteraard ben ik op de hoogte dat het Grondwettelijk Hof met een arrest nr. 145/2019 van 17 oktober 2019 de decretale verduidelijking van de wijze waarop overheden de overdruk 'landschappelijk waardevol' gebied moesten interpreteren, heeft vernietigd. Zoals u wel weet mogen in landschappelijk waardevol agrarische gebieden (hierna LWAG) alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen. Omdat werd geoordeeld dat in de bestuursrechtspraak dit voorschrift m.b.t. de inplanting van landbouwbedrijven in LWAG te streng zou worden geïnterpreteerd, werd een artikel 5.7.1 ingevoegd in de VCRO. In deze zgn. 'interpretatieve bepaling' werd opgenomen dat handelingen en werken in overeenstemming met de grondkleur kunnen worden opgericht en waarin werd verduidelijkt welke elementen kunnen meespelen bij de afweging of het gevraagde landschappelijk inpasbaar zou zijn in het gebied. Deze decretale "verduidelijking" werd vernietigd door het Grondwettelijk Hof omwille van een schending van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel en het artikel 23 van de Grondwet (het recht op bescherming van een gezond leefmilieu). Volgens het Grondwettelijk Hof houdt de "verduidelijking" een wijziging in van het gewestplanvoorschrift. Het Hof is van oordeel dat de gewijzigde regeling voor LWAG wel degelijk in een generieke afzwakking van het beschermingsniveau van alle landschappelijk waardevolle gebieden voorziet. Daarbij oordeelt het Hof dat het niet redelijk verantwoord is dat niet in inspraakmogelijkheden is voorzien. Dit is volgens het Hof eens te meer problematisch vermits wijzigingen in bestemmingsvoorschriften in de regel worden doorgevoerd via ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het Hof besluit dat er geen enkel motief van algemeen belang voorligt ter ondersteuning van die aanzienlijke achteruitgang in het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu. Door de vernietiging van artikel 5.7.1 VCRO vallen we terug op het oorspronkelijk gewestplanvoorschrift en de interpretatie daarvan in de rechtspraak van de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen. De gevolgen van de vernietiging mogen niet worden overschat. De vergunningverlenende overheden hebben nog steeds de mogelijkheid om desgevallend in concreto te motiveren dat een bepaalde handeling of constructie verenigbaar wordt geacht met de schoonheidswaarde van het betrokken landschap. De bestemmingsvoorschriften van het LWAG houden in geen geval een bouwverbod in.
2. Zoals reeds vermeld bij het antwoord op vraag 1, mogen de gevolgen van de vernietiging niet worden overschat. Het is zeker niet zo dat het vernietigde artikel 5.7.1 VCRO nieuwe landbouwbedrijven zonder meer toeliet in LWAG. Volgens dit artikel 5.7.1 moest bij de beoordeling van vergunningsaanvragen rekening worden gehouden met de actueel in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw en mochten in deze gebieden slechts handelingen en werken worden uitgevoerd in zoverre op basis van een afweging werd aangetoond dat het aangevraagde landschappelijk inpasbaar is in het gebied. Deze afweging kon, nog volgens het vernietigde artikel 5.7.1 VCRO, een beschrijving van maatregelen bevatten ter bevordering van de landschapsintegratie, in voorkomend geval met betrekking tot de inplanting, gabariet, architectuur, aard van de gebruikte materialen en landschapsinkleding en kon eveneens rekening houden met de landschapskenmerken uit de vastgestelde landschapsatlas, vermeld in artikel 4.1.1 van het

Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en de mate waarin het landschap gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van clusters van bedrijfscomplexen of verspreide bebouwing of de aanwezigheid van lijninfrastructuur. De vergunningverlenende overheden kunnen ook na de vernietiging van artikel 5.7.1 VCRO desgevallend de inhoudelijke richtsnoeren uit deze bepaling gebruiken bij de in concreto beoordeling en motivering van de esthetische toets. Het is uiteraard van belang dat de vergunningverlenende overheid afdoende motiveert waarom een handeling of constructie de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gedrang zou brengen. Uiteraard ligt de oplossing niet alleen bij het bestuur. De aanvrager doet er goed aan in zijn motiveringsnota bij de aanvraag reeds zelf een analyse van de schoonheidswaarde van het landschap en de verhouding met de aanvraag op te nemen. Op die manier kan een meer onderbouwde beoordeling volgen van de schoonheidswaarde van het landschap en hoe hiermee bij een aanvraag moet worden omgegaan. De aanvrager moet zich er uiteraard ook van bewust zijn dat niet alle constructies zomaar inpasbaar zijn in het LWAG. De strenge rechtspraak dienaangaande toont eveneens aan dat het voorzien van groenscherm op een zgn. 'landschapsintegratieplan' niet zomaar kan volstaan voor de landschappelijke inplanting van grootschalige landbouwconstructies. Op het eerste zicht zie ik dan ook geen grote gevolgen voor lopende vergunningsaanvragen van landbouwbedrijven.

3. Gelet op de beperkte impact van de vernietiging voor de vergunningenpraktijk acht ik het niet opportuun om een nieuwe decretale regeling met een gelijke draagwijdte voor te stellen. Bovendien heeft het Grondwettelijk Hof de laatste jaren in een aantal arresten gewezen op het belang van o.m. het standstillbeginsel en inspraakmogelijkheden. De mogelijkheden om via decretaal ingrijpen te voorzien in een algemene versoepeling van het gewestplanvoorschrift LWAG zijn dan ook beperkt.